

eller Skoleudvalget har kunnet udføre den Gjerning tilfredsstillende, som efter Lovgivningen paahøiler dem, at optage paa deres Budgetter Lønning til en kommunal Skoleinspektør; men fra den høitærede Ministers Standpunkt synes jeg netop, det maatte være rigtigt at holde paa, at de Kommuner, hvor kun en saadan Skoleinspektør er ansat, ikke ere uden det Tilsyn fra Statens Side, som iøvrigt er anordnet for Kommunernes Skolevæsen. Jeg giver herimod den høitærede Minister fuldkommen Ret i, at der ikke er, selv hos de største af Kjøbstæderne, nogen stor Lyst til at faae ansat en lønnet, en særegen Skoleinspektør. Dette er ganske vist; men jeg tror, at der hos Byraadene i Landets største Kjøbstæder er en saadan Interesse for Skolevæsenet, at de, hellere end at ville lade det mangle paa en forsvaerlig Varetagelse af deres Pligter med Hensyn til Skolevæsenet, ville bære det Offer. Det er maaske noget vanskeligt at faae Byraadene til at bevilge de dertil fornødne Midler; men det forekommer mig, at det maatte være særdeles ønskeligt fra den høitærede Ministers Standpunkt at faae et saadant dobbelt Tilsyn anbragt i de meget store Byer. Hvorledes Overlærerne i de største Byer skulle kunne udføre den hele Gjerning, forstaar jeg ikke, og de, der ere bekendte med Forholdene i de saakaldte største Byer — de kunne være smaa nok endda — ville vistnok give mig Ret heri.

Ordføreren: Udvalgets Flertal har troet, at i det Mindste i enkelte af vore større Kommuner, som have et meget sammensat og med talrige Lærere forsynet Skolevæsen, og hvor der findes baade Borger-, Real-, Friiskoler, Legatiskoler og desuden private Skoler, kunde Kommunalbestyrelsen ønske at have en energisk ledende Mand, en kraftig Villie, en ledende Tanke gennem det Hele, kort sagt, ønske at tilvejebringe en Enhed i dette sammensatte Væsen, og derfor er det, at Udvalgets Flertal har bragt den Bestemmelse, som her er Tale om i § 30, i Forslag, nemlig at de i saadanne Tilfælde, naar de selv ville lønne en Inspektør for deres Skolevæsen, skulle have Lov til at faae ham med Skoledirektionens Approbation. Jeg tror nu virkelig, at denne Bestemmelse har nogen Betydning. Der er Kjøbstæder, f. Ex. Odense, hvor man har antaget en Skoleinspektør, og at man giver en Skoleinspektør ved Siden af denne Hoveddirektionsmand nogle Limer i en eller anden Skole, gjør ham ikke til Lærer. Det, hvorfor han er ansat, er at være Tilsynsmand med hele det kommunale offentlige Skolevæsen og med de private Skoler i Kommunen. Hvor en saadan Mand er ansat, tror jeg ikke, det er nødvendigt, at Statens Skoleinspektør udøver noget personligt Tilsyn; man har i Skoledirektionens Approbation Sikkerhed for, at det er en dygtig Mand, der er valgt, og jeg ser ikke, at det dobbelte Tilsyn her er nødvendigt. Men medens det ærede

Medlem for 10de Kreds (Sessen) finder et Brud paa den administrative Orden deri, at man overlader Tilsynet i de store Kommuner til den af dem selv valgte Inspektør, ser han mærkvaerdig nok ikke noget Brud paa den administrative Orden deri, at disse Kommuners private Inspektør, selv om han er ansat af Ministeren, skulde træde ind i det overordnede Tilsyn, i Mellemløbet mellem Ministeren og hele Landets Skolevæsen. Det finder han intet Brud i, og det forekommer mig høist mærkvaerdigt. Det ærede Medlem vil se, at der ved den Forandring, som nu foreslaas — at de 71 Skoledirektioner foruden Amtsskoleinspektorerne gaa ind og ombyttes med Skoledirektioner for hver Skoleaarskreds — sker en overordentlig Simplifikation af Tilsynet, men dersom nu 10, 15, 20 Kommuner finde paa at ville have hver sit Tilsyn, faae vi igjen en Mangfoldighed og det paa en løierlig Maade. I Virkeligheden udfilles Kjøbstæderne derved fra Amtsskolevæsenet; naar de sætte deres egen Skoleinspektør ind i Skoledirektionen for deres egne Sagers Vedkommende, er det umuligt for Regjeringen at vedligeholde den administrative Enhed i Skolevæsenet. Det kan gjerne være, det vil jeg ikke strides med Ministeren om, at nogen meget stor Betydning faar § 30 vistnok ikke, men jeg vilde finde det overordentlig uheldigt, om man vilde antage det ærede Medlems Forslag.

W. Petersen: Naar den ærede Minister yttrede, at det var Luxus for Byer udenfor Kjøbenhavn at holde Skoleinspektorer, saa tror jeg, at den ærede Minister maaske selv vil finde, at han har udtalt sig noget stærkt. Det er i det Mindste min fulde Overbevisning, at i den Kommune, hvor jeg hører hjemme, bruge vi ikke en saadan Mand til Luxus. Han har i Virkeligheden, som det allerede er fremhævet af det ærede Medlem for 10de Kreds (Sessen), en meget stor Gjerning at udføre. Naar man veed, hvem der hidtil har været Sjælen i Skolekommissionerne, nemlig Præsten, veed man ogsaa, hans Virksomhed gaar i saa mangfoldige Retninger, at han ikke har Tid og Leilighed til at føre det nødvendige Tilsyn i en stor By som Odense; og at lade Overlæreren i den enkelte Friiskole udøve dette Tilsyn med alle Byens Skoler, tror jeg paa ingen Maade gaar an. Jeg har ikke Talstørrelserne ved Haanden, men jeg tror ikke, at jeg huffer feil, naar jeg siger, at der er over 2,000 Børn i Odense Kommune, der søge Skole. I alle disse Skoler skal Skoleinspektøren een Gang aarlig inspicere og optage dem i den Beretning, han afgiver til Kommunalbestyrelsen. Han skal endvidere føre Tilsyn med, at alle de Børn, som findes i Byen, søge Skole, og han skal føre Lister over dem allesammen. Jeg tror saaledes ikke, at man kan sige, at det er Luxus, naar man i en saadan Kommune holder en Skoleinspektør.